

natus¹, quidquam inde attingere timuisti; et in isto, cui nunc respondes, eadem ipsa non tacui, et adversus illa adhuc mutus, quamvis ejus nomine tacito, cui adversari palam non audes, hunc in me non metuis criminari.

LVI. JUL. « Nam hoc quod ait, abstinere a cibis docendum fore, non utique apud prudentem arguit Christianorum parcitatem, aut denuntiat posse existere homines qui inediae discrimen indicant: sed ostendit, quoniam cum exorirentur, qui dicerent animalia omnia victibus a Deo creata mortalium, quia de concupiscentia et commixtione sexus nascerentur, diabolico malo esse polluta, quid consequeretur expressit, videlicet renuntiandum esse alimentis, si eorum propagatio diabolica crederetur. Unde et tu hanc infamationem commixtionis corporum ab animalibus removes, ut subsistat ratio simulandi. Homines tamen qui ad imaginem Dei facti sunt, propter hanc ipsam concupiscentiam generantium, dicis ad jus dæmonis pertinere. Ambo igitur, tu et Manichæus unam habetis causam substantiarum vituperandarum et transcribendarum diabolo: sed ille propter hanc affectionem quæ sentitur in naturali opere, universas damnat animantes; tu autem non omnes, sed quod est fœdus, meliores. Absolvit enim sues, canes, et asinos, ut Manichæos vitare videaris; sed damnas, propter hoc idem quod Manichæus, omnes homines qui ad imaginem Dei facti sunt: ac nusquam malum naturale constituens nisi in imagine Dei concionaris contra nos, accusator sanctorum et patronus asinorum. »

AUG. Quid est quod dicis, calumniator catholicorum et adjutor Manichæorum? Quid est quod dicis² quem tante stoliditatis pudere deberet, etiamsi tibi asinina

¹ Lib. 1. de Nuptiis c. 35. et lib. 2. c. 5.

frons esset. Nonne accusator sanctorum et patronus asinorum, ab homine hujus cordis cujus et ipse es, appellari posset, qui diceret, ignorantia veritatis homines fieri miseros posse, asinos vero nesciendo veritatem miseros esse non posse? Et tamen verissime diceret. Cur ergo non intelligis, asine, similiter esse verum, ex commixtione maris et fœminæ expertes delicti homines nasci non posse, et asinos posse? An ideo te arbitraris effugere insequentibus plagas auctoritatis atque rationis, quia in societate libidinis, ad currum tui erroris, homines et asinos jungis? Non de pecoribus, sed de hominibus loquebatur Ambrosius, ubi ait¹, Servatum est igitur, ut ex viro et muliere, id est, per illam corporum commixtionem, nemo videatur expertus esse delicti. Ita-ne iste, iste doctor Ecclesiæ accusator erat sanctorum, et patronus asinorum²? Nempe corruptibile corpus est et asini et hominis; et tamen non asini aggravat, sed hominis animam: de homine quippe Scriptura dicit, « Corpus corruptibile » aggravat animam³. » Sic ergo et in libidine agnosce, et pecoris naturam, et hominis pœnam, si animam non habes asiniam.

LVII. JUL. « Christus igitur non minus homo verus, quam verus Deus, nihil de naturalibus minus habuit: sed justum erat, ut qui dabat perfectionis exemplum, omnibus virtutum studiis antecelleret, castitasque ejus continua integritate celsa, nullo permota libidinis appetitu, quæ virgo sanctæ mentis extiterat, et omnium sensuum domitrix animi magnitudo, et superatrix dolorum, cunctis fidelibus, et humanitate imitabilis fieret, et sublimitate mirabilis. »

AUG. Dicis castitatem Christi continua integritate cel-

¹ Ambrosius in Isaiam. — ² Vide supra lib. 1. de Nuptiis, cap. 35. —

³ Sap. 11, 15.

sam : sed homo es, cui non videtur castitas integra, ubi magnitudine et perfectione voluntatis bonæ non solum non committuntur, sed nec cupiuntur illicita. Nam qui concupiscit mala, etsi resistens concupiscentiæ suæ non ea perpetrat, implet quidem quod scriptum est, « Post » concupiscentias tuas non eas¹ : » sed non implet quod ait lex, « Non concupisces². » Christus ergo qui legem perfectissime implevit, nulla illicita concupivit; quia discordiam carnis et spiritus, quæ in hominum naturam ex prævaricatione primi hominis vertit, prorsus ille non habuit, qui de Spiritu et virgine non per concupiscentiam carnis est natus. In nobis autem caro concupiscit contra spiritum illicita, ita ut omnino perficiat, nisi et contra carnem spiritus ita concupiscat, ut vincat. Dicis mentem Christi omnium sensuum domitricem : sed hoc domandum est, quod resistit : caro autem Christi nihil habebat indomitum, nec in aliquo spiritui resistebat, ut ab illo eam domari oporteret. Quo proposito perfectionis exemplo, ad hoc se debet omnis imitator extendere, ut concupiscentias carnis, quas vetat Apostolus perfici, nitatur atque optet penitus non habere : sic enim eas potest propectu quotidiano minuere, quas nullas habeat salute perfecta³. »

LVIII. JUL. « Tu igitur, ut omnia, profanissime effatus es, in Christi carne non fuisse quod humanæ naturæ est : quod certe de nulla Scripturæ rationabilis vena, sed de solo Manichæorum cœno deceptus haussisti. Verum ut major copia defendendæ veritatis appareat, concedamus te somniasse, in Christo carnis quam dicis concupiscentiam non fuisse; quod certe in Manichæi prius, postea in Apollinaris furore damnatum est : tuo tamen quid possit dogmati suffragari; cum non

¹ Eccli. xviii, 30. — ² Exod. xx, 17, et Deut. v, 19. — ³ Galat. v, 16.

continuo sequeretur malum esse, si quid ille assumere noluisset? Quoniam gradatim crescentibus meritis bonorum, diceretur isse per optima, nec bona tamen infra se locata superiorum electione damnasse. Quomodo enim nuptias non infamavit, integritatem secutus : ita nec sensum carnis genitalis damnasset, si ejus possibilitatem nec in substantia sua habere voluisset. »

AUG. Jam superius dixi, quod Christus non solum non perpetravit, sed nec concupivit illicita, ut impleret legem dicentem, Non concupisces. Hoc certe de sanctæ Scripturæ vena, non de cœno Manichæorum manat in corda fidelium, quod vestrum dogma extinguit hæreticum. Somniasse me dicis, non fuisse in Christo carnis concupiscentiam spiritui resistantem; cujus tu etiam ipsis somniis non pepercisti. Dormisse quippe novimus Christum, in quo si erat ista tua suscepta, profecto sopitos ejus sensus aliquando per talia somnia deludebat, ut sibi etiam concumbere videretur, atque ita caro ejus isto tuo bono stimulante commota, et in irritum extenderet genitalia et irrita effunderet semina. Si autem hoc de Christi carne credere contremiscis : (non enim sic es lapideus, ut non contremiscas, quod ego, quamvis ut te redarguerem, sine cordis tamen tremore non dixi :) profecto fateri debes, naturæ Christi non solum sine dispendio defuisse talem carnis concupiscentiam; verumetiam cum perfectarum laude virtutum, qualem concupiscentiam novimus carni cæterorum hominum et ipsorum non desse sanctorum.

Quod autem dicis, non esse consequens, ut hoc malum sit, etiamsi concedas id Christum noluisse suscipere; sicut non ideo damnavit nuptias, quia noluit habere conjugium : hoc de libidine pecorum dici potest, quibus ideo non est malum, quia non habent rationis bonum,

unde caro eorum non concupiscat adversus spiritum; quod vero resistit spiritui hominis volentis facere bonum, quantalibet loquacitate abs te defendatur, non est bonum. Sic igitur Christus abstinuit a peccato, ut abstineret etiam ab omni cupiditate peccati non ut ei existenti resisteret, sed ut illa nunquam prorsus existeret; non quod eam non posset habere si vellet, sed non recte vellet, quod eum caro peccati quam non gerebat, etiam invitum habere non cogeret. Proinde ille vir perfectus, non per concupiscentiam natus, quæ indifferenter appetit et illicita et licita, sed de Spiritu sancto et virgine Maria, quidquid concupivit, licuit; quidquid non licuit, non concupivit. Natus enim de carne per sanctum concipiente Spiritum, absit ut in se haberet discordiam carnis et spiritus.

LIX. JUL. « Et ut res plana aliquo confirmetur exemplo. Melius est habere rationem, quam non habere: homines autem rationabiles facti sunt, pecora vero irrationabilia: non tamen ideo quia humana natura quadrupedibus antestat, quadrupedia aut malum aliquod, aut diaboli opus esse dicenda sunt. Fac ergo, quoniam Christus, cum sua membra formaret, noluerit eis sensum admiscere genitalium, quo usus non erat: num ideo cum Isaac, Jacob, et omnium membra fingeat, eisque et sexum dabat et sensum, malum aliquid faciebat? Aut ad hæc veniens, in adjutorium advocabat diabolum, ut membris quæ ipse compegerat, necessaria oblectamenta misceret? Nec exiguum quidquam igitur omnino, (sicut et in hoc, et in priore opere, Deo adjuvante monstravimus,) per Christi personam contra divina opera obtinere potuisti. Claruit enim nihil minus de natura hominum, Salvatoris corpus habuisse. »

AUG. Imo claruit hominum naturam, ad illam inte-

OPERIS IMPERFECTI CONTRA JULIANUM, LIB. IV. 211
gritatem, rectitudinem, salutem, in qua primitus condita est, minus hæc habere nunc omnia. Hanc venit Christus redintegrare, corrigere, atque sanare, integer sine ulla corruptione, rectus sine ulla pravitate, salvus sine ulla cupiditate peccati.

LX. JUL. « Ac per hoc, in ea natura non potest esse peccatum, cum in illo in quo tota est, nihil iniquitatis inventum est. »

AUG. Immaniter, Juliane, blasphemias, coæquans carnem Christi cæterorum hominum carni; nec videns illum venisse non in carne peccati, sed in similitudine carnis peccati¹, quod nullo modo verum esset, nisi cæterorum esset caro peccati.

LXI. JUL. « Concupiscentia itaque sexuum, sive in Christi carne fuit, sive non fuit, mala et diabolica non docetur. »

AUG. Concupiscentia carnis mala est, et quando ei non consentitur ad malum: ipsa est enim, qua caro concupiscit adversus spiritum; etiamsi adversus eam concupiscente spiritu, non perficiat quod conatur, id est, opus malum.

LXII. JUL. « Ad alia ire festino, sed multum hic rerum admiratione defigor. Qui in alium tantus furor est, ut si Scripturas non intelligis, vel tua dicta non ponderes? sed ita argumentaris jugiter, ut quidquid jeceris, recurat in te impetu grandiore. Dixisti nempe, nullam esse causam pudoris, præter concupiscentiam carnis in genitalibus motibus apparentem. »

AUG. Non hoc dixi. Sunt enim et aliæ causæ pudoris, sive ne fiat aliquid quod non decet, sive quia factum est. Sed hujus pudoris de quo nunc agimus, cum quæritur causa, illa verissima reperitur, qua factum est, ut hæc

¹ Rom. VIII, 3.

membra pudenda proprie vocarentur, quæ prius pudenda non fuerunt, quando illi homines recti atque perfecti nudi erant, et non pudebat eos. Quod si prudenter cogitare voluisses, non ipse impudenter veritati manifestissimæ restitisses.

LXIII. JUL. «Esse autem sacrilegium, pudendum aliquid quod Deus fecisse credatur, præter hanc carnis concupiscentiam judicare: Christum vero non habuisse hanc concupiscentiam carnis, quæ mortalibus facit causam pudoris. Quid igitur ad hæc occurreret, non vidisti, videlicet nudum eum, id est, Christum, conventiculis debuisse misceri; nec aliquem verecundiæ habere respectum, ne sacrilegium quod commentaris incurreret, in carne videlicet sua, quæ concupiscentiam non habebat, de suis et patris operibus erubescens. Si autem ei et concupiscentia non fuit, et tamen ille est pudoris functus officio; irrefutabiliter etiam secundum te approbatur, verecundiam corpori humano debitam, non calori.»

AUG. Ista tua ratione tam acuta et exquisita, debet negari baptismus Joannis datus fuisse in poenitentiam peccatorum, quia eo baptizatus est Christus, qui nullum habebat omnino peccatum. Si autem potuit alia causa, non ea qua cæteri, baptizari, id est, non propter carnem peccati, quam non habebat; sed propter similitudinem carnis peccati¹, quam pro liberanda peccati carne susceperat: potuit etiam membra tegere, non ea causa qua cæteri; sed ut sic congrueret pudenda tegetibus, nihil habens pudendum; quemadmodum baptizatus congruit poenitentibus, nihil abluens poenitendum. Decebant quippe similitudinem carnis peccati, ea quibus indigebat caro peccati. Quanquam et ipsa species humani corporis nudi, ubicumque insolita est, humanum offendit

¹ Rom. viii, 3.

aspectum. Unde et Angeli qui hominum similes hominibus apparuerunt, vestiti apparere voluerunt, sicut humana consuetudo poscebat. Sed hæc consuetudo si unde originem sumpserit recordemur, occurrit primi causa peccati, in illis hominibus, qui priusquam peccarent, decenter et honeste erant in loco tantæ beatitudinis nudi, nondum scilicet de sua carne, quæ inobediens inobedientibus reddita est, contra spiritum concupiscente confusi. Nihil ergo te adjuvat Christi vestis, ut concupiscentiæ carnis defensor impudens non sis.

LXIV. JUL. «Vides igitur frustra te peccatum vocasse, si in his operibus, quæ Deus fecit, velamen fateamur adhibendum, quod Dominus noster et hominis formator instituit, et homo factus exercuit. Det sane veniam reverentia Redemptoris, quia ad asserendam veritatem mysterii, Manichæorumque flagitia destruenda, loquimur de carne ejus audacter; quod nisi fides exigeret, reverentia modesta non tangeret.»

AUG. Non audacter de carne Christi loqueris vera, sed infeliciter falsa; non ad Manichæorum, sicut tibi blandiris, flagitia destruenda, sed potius adjuvanda. Si Manichæum cogitas vincere, noli dicere bonum esse, quod est malum; sed dic unde sit malum, quod ostendere non potes bonum. Hoc enim esse de prævaricatione primi hominis dum non vis cum Ambrosio dicere, profecto efficis, ut de aliena natura Manichæus verum se jactitet dicere¹.

LXV. JUL. Sed iste², inquis, noluit nominare concupiscentiam carnis, tacet quia pudet; ac mira, si dici potest, pudoris impudentia nominare pudet, quod laudare non pudet. «Displicet igitur tibi, quia novimus verecundiora nostra, secundum Apostolum, necessaria

¹ Ambros. lib. 7. in Luc. 12. — ² August. lib. 2. de Nupt. c. 7.

honestate velanda¹; quia in hoc consilium sequitur² Conditoris, ut quod ille in secreta corporis parte constituit, nos totidem verecundo operiamus obtectu. »

AUG. Res dicis mirabiles, tunc Adam et Evam Conditoris esse secutos consilium, quando ejus deseruere præceptum, sequendo consilium deceptoris. Prius enim quam hoc malum perpetrassent, cum adhuc essent recti atque perfecti, non sequebantur consilium Conditoris, ut quod ille in secreta corporis parte constituit, nudum relinquerent, nec verecundo obtectu operire curarent? Homo impudentissime, quod senserunt quando erubuerunt, laudare pejus est quam nudare.

LXVI. JUL. « Has tamen elocutionum diversitates, quas tu non solum non imitaris, verumetiam criminari, quarum nos adjuvamus officiis, non linguarum omnium, sed græcæ et latinæ cultus invenit. Cæterum linguæ aliæ, quæ naturales vocantur, ob hoc quod nihil eis aut opum aut nitoris studia secuta contulerint, simplicibus omnino nominibus membrorum abutuntur: unde et apud Hebræos, quorum sermone Scripturarum puritas continetur, propriis omnia vocabulis indicantur. »

AUG. Multum falleris: quasi in hebræo eloquio non sit tropica locutio, in qua utique non propria, sed translata sunt verba. Verum hoc qualecumque sit, quid te adjuvat? In Hebræis certe sacris Litteris legitur, et quando illi primi homines nudi fuerint, nec puduerit eos; et quando de sua nuditate confusi sint, et quæ membra texerint; ut possemus nosse quid senserint, et unde confusi sint. Tu si vis in hac causa te unde confunderis tegere, tandem tace.

LXVII. JUL. « Eademque securitate, qua pedes et genua, etiam genitalia utriusque sexus vocantur. Nos

¹ 1 Cor. XII, 23 — ² Forte sequimur.

sane nec cum ista suffragetur auctoritas, pudentioris eloquii adminicula negleximus: quia reprehensioni iustissime patet, sine ullo negotiorum coactu neglectus decoris, qui non minus in verbis quam in operibus, quantum pertulerit causæ ratio, retinendus est. Igitur quia concupiscentia naturalis nec pudoris opprobrio potuit coargui, et Conditoris sui dignitate defensa est, ad hoc solum, non ut quasi magnum bonum, quippe quod sit hominibus pecoribusque commune, sed quasi necessarium sexibus instrumentum, a jure dæmonum vindicata, inter ejus opera locaretur, qui mundum fecit et corpora; a nullo autem accusatur, nisi a Manichæo et Traduciano ejus hærede: apparet naturalis peccati, cujus omne præsidium in naturæ criminationibus hærebat, totum evanuisse figmentum. »

AUG. Ecce adhuc dicis « Concupiscentiam naturalem, » ecce adhuc quantum potes, susceptam tuam, ne possit quæ sit intelligi, contegis ambigua veste verborum. Cur enim non dicis, concupiscentia carnis; sed dicis, « Concupiscentia naturalis? » Nonne concupiscentia beatitudinis est concupiscentia naturalis? Cur ambigue loqueris? Quam tuendam suscepisti, appella suo nomine: quid vereris? An in mala causa ejus forte turbatus, oblitus es quid vocetur? Imo vero vigilante memoria, non vis eam carnis concupiscentiam nominare: nosti enim laude ejus offendi eos, qui hoc nomen in Scripturis sanctis non nisi in rei malæ significatione legerunt. Isto autem nomine utens, et appellans eam concupiscentiam naturalem, inter ejus opera locare conaris, qui, ut dicis, et verum est, « Mundum fecit et corpora: » cum dicat eam Joannes a Patre non esse. Deus quidem mundum fecit et corpora prorsus omnia¹: sed ut corpus

¹ Prosper sent. 304.

corruptibile aggravet animam, et caro concupiscat adversus spiritum, non est præcedens natura hominis instituti, sed consequens poena damnati.

« A nullo, inquis, accusatur, nisi a Manichæo, et Traduciano ejus hærede. » Contumelias tuas cum his me accipere gaudeo, quos in me culpæ audes, et nominare non audes. Ita-ne non accusat susceptam tuam, qui dicit concupiscentiam carnis adversus spiritum ex prævaricatione primi hominis in nostram vertisse naturam¹? Et quis est hic? Ille scilicet, cujus fidem et purissimum in Scripturis sensum, sicut eum Pelagius auctor tuus prædicat, ne inimicus quidem ausus est reprehendere². Adversus hunc accusatorem tuam defende susceptam. Huic doctori meo, et illi laudatori ejus doctori tuo, pro illa conviciare, quantum potes, ut patrociniū tuum liberum satis et fidele demonstres; ne te defensorem suum tanquam timidum libido deserat; quamvis alterum non inveniatur, qui pro illa minus erubescat.

LXVIII. JUL. « Ac per hoc necessarie interrogavi, quid suum cognosceret diabolus in sexibus, per quod fructum eorum jure deceperet; qui nec carnem compegerat, nec membra formaverat, nec genitalia dederat, nec distinxerat sexum, nec conjugium ordinaverat, nec commixtionem sine qua conjugium esse non potest, aut foecunditate honoraverat, aut voluptate resperserat. »

AUG. Nihil horum quidem fecerat diabolus: sed inobedientiam persuaserat animo humano, quam poenalis et pudenda carnis inobedientia sequeretur; unde peccatum originale traheretur, per quod diabolo subderetur qui nasceretur, cum eodem periturus diabolo nisi renasceretur.

¹ Ambros. l. 7. in Luc. c. 12. — ² Pelag. l. 3. de Libero Arb. apud Aug. de Gratia Christ. c. 42.

LXIX. JUL. « His itaque tu dissertationibus, cervino metu, et vulpino dolo obviam ire conatus, ita imposuisti patrono tuo ad quem scribis, ut referres, propter sensum corporis naturalem, id est, concupiscentiam carnis dominari operibus et imagini Dei principem tenebrarum: cum necesse esset ad eundem spectare auctorem sensum carnis, ad quem etiam carnis natura respiceret. »

AUG. Quid loquaris ignoras. Aliud est sensus carnis, aliud concupiscentia carnis, quæ sentitur sensu et mentis et carnis: sicut dolor carnis non ipse sensus est, sed nisi sensus adsit, sentiri non potest. Sensu itaque carnis qui tactus vocatur, aspera et lenia differenter ut cætera sentiuntur: concupiscentia vero carnis indifferenter illicita et licita cupiuntur, quæ non concupiscendo, sed intelligendo dijudicantur; nec ab illicitis abstinetur, nisi concupiscentiæ resistatur. Non igitur caventur opera mala, nisi frenetur concupiscentia mala, quæ abs te, horrenda impudentia vel potius amentia, dicitur bona: nec erubescis, nec horrescis te ad tantum dedecus pervenisse, ut nemo liberetur a suo malo, nisi non consentiat tuo bono. Concupiscentia igitur carnis, qua cupiuntur quæ prohibentur, non est a Patre. Frustra putas, vel potius vis putari, ubi hoc Joannes apostolus dixit, concupiscentiam carnis positam pro luxuria¹. Prorsus si non est a Patre luxuria, nec illa est a Patre cui si consentiatur, concipit paritque luxuriam. Nam motibus suis, quibus jubemur obsistere, quid conatur quæso, etsi ad luxuriam pervenire? Quomodo est ergo bonum, quæ pervenire conatur ad malum? Quomodo est nostrum bonum, quæ pervenire conatur ad malum? Quomodo est nostrum bonum, quæ nos compellit ad malum? Sanandum est igitur hoc ma-

¹ 1 Joan. 11, 16.

lum, Juliane, divina bonitate; non humana vanitate, iniquitate, impietate laudandum.

LXX. JUL. « Te ergo apparet non studuisse ut objecta refelleres; sed ut patrono tuo, ad quem scribebas, miserabiliter illuderet; putaretque te rude quidpiam detulisse quod jure morderes: cum id jam superiorum concessione et corporum institutione laudasses.

AUG. Institutionem laudavi corporum, quæ bona est etiam in malo homine, non malum, sine quo nascitur nemo: quod tu nolens cum Ambrosio dicere unde sit, adjuvas Manichæum dicentem quod ex aliena natura sit.

LXXI. JUL. « Fateor tamen, nimis te cogitasse, quid diceret: et ingenium tuum apparet, et studium: solertissime prorsus quid asserendum esset pro peccati traduce ponderasti: nemo alter callidius scribere potuisset pro naturali malo: quod quidem nec tu ipse tam urbane implere potuisses, nisi ingenium tuum magistri veteris commenta juvissent. »

AUG. Magistrum plane meum, et contra te et contra Manichæum, glorior esse Jesum quem confiteor, (quod tu negas), etiam parvulorum esse Jesum¹; quia periit Adam, et in illo omnes perierunt; nec nisi ab illo qui venit quaerere quod perierat, a perditione salvantur².

LXXII. JUL. « Intelligisti quippe, parvulis nihil de suo merentibus, nequaquam posse sine damnatione corporum, crimen affigi: et ideo opus esse auxilio Manichæi, qui concupiscentiam carnis a Dei operibus excluderet, et tam nuptias quam ipsa corpora diabolo deputaret auctori. »

AUG. Ego non opus habeo auxilio Manichæi; sed potius contra eum pugnans, auxilium quod tu ei præstas, expugno auxilio Dei. Quod mihi præstat etiam per suos

¹ Ambros. lib. 7. in Luc. c. 15-52. — ² Luc. xix, 10.

clarissimos comites, non solum Prophetas et Apostolos, quorum conaris perversus dicta pervertere; verumetiam posteriores Ecclesiæ suæ doctores. Irenæum, Cyprianum, Hilarium, Ambrosium, Gregorium, Basilium, Joannem, aliosque plurimos, fide integerrimos, ingenio acerrimos, doctrina uberrimos, fama celeberrimos: qui omnes salva laude corporum et nuptiarum, confessi sunt originale peccatum, scientes Christum, quod impie vos negatis, etiam parvulorum esse Jesum. Ipse enim salvum facit populum suum¹, in quo et illi parvuli sunt, non a febribus aliisque hujusmodi pestibus atque casibus, quod et non Christianis abundanti super omnem carnem bonitate largitur; sed sicut Christianos, a peccatis eorum. Hos tot et tantos catholicæ Ecclesiæ filios et patres, qui hoc eam in ejus positi culmine docuerunt, quod in ejus ubere didicerunt, Manichæos dicere non reformidas; et cum me unum quasi aperte appetis, illos quanto obliquius, tanto insidiosius: et quanto insidiosius, tanto scelestius criminari. In hoc tanto scelere, tua te omnino verba convincunt. Non enim mihi ob aliud tam nefario nomine calumniaris, nisi quia de peccato originali dico quod dicunt.

LXXIII. JUL. « Quod ergo a veritate defunderis, quod fugaris, causæ fecit deformitas quam tueris. Cæterum si ad catholicos transire velles, quanto tute, id quod nos asserimus, elegantius exequeris et plenius. »

AUG. O frontem linguatam, mentemque cæcatam! Ita-ne vero catholici non sunt, quibus inhæreo in hujus fidei societate, quam contra tua vana dicta et maledicta defendo? Catholici non sunt, ut alios taceam, eosdemque repetam, Irenæus, Cyprianus, Hilarius, Ambrosius, Gregorius, Basilius, Joannes Constantinopolitanus; et catholici sunt Pelagius, Coelestius, Julianus? Aude

¹ atth. i, 21.